

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 223/06-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. M. K., bytom B.; Ing. V. G., bytom B.; M. T., bytom B.; Ing. Ľ. Ch., bytom B.; a Mgr. J. Ž., bytom B.; zastúpených advokátom JUDr. Ľ. M., B., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru z 21. júla 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-89/BPK-B-SV-2005 a uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/1 2231/05-26 z 29. septembra 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. M. K., Ing. V. G., M. T., Ing. Ľ. Ch. a Mgr. J. Ž. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júna 2006 doručená sťažnosť Mgr. M. K., Ing. V. G., M. T., Ing. Ľ. Ch. a Mgr. J. Ž. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4

a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru (ďalej len „úrad prezídia policajného zboru“) z 21. júla 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-89/BPK-B-SV-2005 a uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/1 2231/05-26 z 29. septembra 2005 (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry“, resp. „prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry“) a postupom generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“).

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uvádzajú, že „... pôsobili v služobnom pomere príslušníkov (...) a to v období rokov 1994 - 2004. (...)

Ich služobný pomer bol skončený na základe nimi podaných žiadostí o uvoľnenie zo služobného pomeru.

Tento právny úkon však nebol z ich strany urobený slobodne, nakoľko mu predchádzal psychický nátlak zo strany služobných nadriadených, sprevádzaný vyhrážkami, že ak o uvoľnenie nepožiadajú, budú zo služobného pomeru prepustení v dôsledku účelovo vyhodnotenej bezpečnostnej previerky, čo by pre sťažovateľov znamenalo stratu sociálnych výhod viažúcich sa ku skončeniu služobného pomeru.

O nátlaku boli informovaní riadiaci pracovníci (...) s personálnou právomocou, nakoľko sťažovatelia do žiadostí, resp. v prípade podaných odvolaní písomne uviedli, že o uvoľnenie zo služobného pomeru požiadali pod nátlakom nadriadených. Táto okolnosť mala viesť služobných nadriadených k odmietnutiu ich žiadostí, čo sa nestalo. Preto, ani nenapadli v tom čase z existenčnej obavy predmetné rozhodnutia na súde. (...)

Konanie sťažovateľov v rozpore so slobodnou vôľou a slobodou rozhodovania, ktoré malo za následok skončenie služobného pomeru zapríčinilo, že sťažovatelia po skončení služobného pomeru

- ocitli sa istý čas bez zamestnania*
- nemohli vykonávať prácu, zodpovedajúcu ich kvalifikácii*
- utrpeli stratu na pracovnom príjme*
- utrpeli profesnú a morálnu újmu.*

Z uvedeného dôvodu podali dňa 19. 5. 2005 na Generálnu prokuratúru SR

oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich, že bol spáchaný trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa oprávnenými funkcionármi (...).

Policajný orgán pôsobiaci na Úrade boja proti korupcii Prezídia PZ, uznesením ČVS: PPZ-89/BPK-B-SV-2005 zo dňa 21. 7. 2005 oznámenie odmietol, ako z uznesenia vyplýva bez vykonania akéhokoľvek úkonu a to len z dôvodu, že údajne riaditeľ (...) nemá postavenie verejného činiteľa a chýba zavinenie oprávnených funkcionárov (...).

Proti uzneseniu podali sťažovatelia včas sťažnosť o ktorej rozhodoval prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR a ten podanú sťažnosť dňa 29. 9. 2005 uznesením č.: VII/1 2231/05-26 zamietol, aj keď dal sťažovateľom za pravdu, že riaditeľ (...) má postavenie verejného činiteľa.

Ani jeden z vyššieuvedených orgánov nezdôvodnil, ako bez vykonania úkonov, bolo možné jednoznačne zistiť a ustáliť, že zodpovední služobní funkcionári nekonali v úmysle spôsobiť sťažovateľom škodu a teda že chýba ich zavinenie. (...)

Preto sťažovatelia požiadali generálneho prokurátora SR o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry a súčasne špecifikovali aj škodu, ako kvalifikačný faktor pre ťažší následok, v prípade trestného činu podľa § 158 Tr. zák.

Špeciálny prokurátor, ktorému táto žiadosť bola postúpená, podnet odložil nakoľko sa stotožnil s postupom podriadeného prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry (oznámenie č. VII/ 1 Gn 2231/05-47 zo dňa 5. 1. 2006).

Ani generálny prokurátor SR, ktorý opakovaný podnet vybavoval, nezistil podľa písomného vyrozumienia doručeného dňa 20. 4. 2006 JUDr. K. a postupne aj všetkým sťažovateľom v nasledujúcich dňoch, pochybenie v postupe podriadených prokurátorov (list zo dňa 4. 4. 2006). (...)

Postupom v rozpore s ustanoveniami zákona (Trestného poriadku), porušil policajný orgán i prokurátor vykonávajúci dozor základné právo sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu vyplývajúce im z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Tým, že orgány činné v trestnom konaní nechránili záujmy oznamovateľov, ako poškodených protiprávnym konaním, súčasne porušili ich právo na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1, ods. 4 Ústavy SR (finančné a tým aj majetkové ujmy, ako dôsledok núteného skončenia služobného pomeru).

Sťažovatelia tým, že podali podnet na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podriadeného prokurátora, vrátane opakovaného podnetu, využili všetky im prístupné prostriedky na zmenu napadnutého rozhodnutia policajného orgánu a dozorového prokurátora.

Rozhodnutie generálneho prokurátora SR o odložení opakovaného podnetu bolo Mgr. K. doručené dňa 20. 4. 2006 a ostatným sťažovateľom v nasledujúcich dňoch.

Táto sťažnosť je preto podaná včas, v rámci dvojmesačnej lehoty počítanej odo dňa, kedy sa sťažovateľ o vybavení svojho opravného prostriedku dozvedel (...)“.

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd po preskúmaní veci rozhodol takto:

„1. Rozhodnutím policajného orgánu Úradu boja proti korupcii Prezídia PZ o odmietnutí veci zo dňa 21. 7. 2005 ČVS: PPZ-89-BK-B-SV-05 a postupom ktorý mu predchádzal a rozhodnutím prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR č. VII/1 2231/05-26 zo dňa 29. 9. 2005 o zamietnutí sťažnosti, pri vybavovaní oznámenia sťažovateľov zo dňa 19. 5. 2005 o skutočnostiach nasvedčujúcich, že konaním oprávnených orgánov (...) bol spáchaný trestný čin, bolo porušené základné právo sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj právo na ochranu vlastníctva vyplývajúce z čl. 20 ods. Ústavy SR

2. Rozhodnutie policajného orgánu Úradu boja proti korupcii Prezídia PZ ČVS: PPZ-89-BK-B-SV-05 zo dňa 21. 7. 2005 v spojení s uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR č. VII/1 2231/05-26 zo dňa 29. 9. 2005 sa zrušuje a vec sa vracia prokurátorovi Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR na ďalšie konanie

3. Priznáva sa primerané finančné zadostučinenie JUDr. M. K., Ing. V. G., V. T. (správne M. T.; pozn.), Mgr. J. Ž. a Ing. L. Ch. (správne Ing. L. Ch.; pozn.), každému z nich 200.000.- Sk ktoré sú povinní vyplatiť každý v jednej polovici Ministerstvo vnútra SR a Generálna prokuratúra SR, do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia ÚS SR.

4. Priznáva sa sťažovateľom JUDr. M. K., Ing. V. G., Mgr. J. Ž., M. T. a Ing. L. Ch. (správne Ing. L. Ch.; pozn.), náhradu trov konania spolu v sume 23.480.- Sk, ktorú sú povinní na účet č. 7552/1200 právneho zástupcu advokáta JUDr. L. M. vedený v U., a. s. B., vyplatiť Ministerstvo vnútra SR a Generálna prokuratúra SR, každý z nich v jednej

polovici a to do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia ÚS SR. “

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 110/03).

Predmetom sťažnosti sťažovateľov je tvrdené porušenie ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy. K porušeniu sťažovateľmi označených práv malo dôjsť rozhodnutiami a postupom úradu prezídia policajného zboru a úradu špeciálnej

prokuratúry generálnej prokuratúry vo veci ich oznámenia o podozrení z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa a generálneho prokurátora.

Zo sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že vo veci sťažovateľmi podaného oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa rozhodol úrad prezídia policajného zboru uznesením sp. zn. ČVS: PPZ-89/BPK-B-SV-2005 z 21. júla 2005 tak, že ich trestné oznámenie odmietol.

Proti tomuto rozhodnutiu podali sťažovatelia sťažnosť, ktorú úrad špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry uznesením č. k. VII/1 2231/05-26 z 29. septembra 2005 zamietol.

Na základe podnetu sťažovateľov z 8. novembra 2005 doručeného Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) 21. novembra 2005 prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry prípisom č. k. VII/1 Gn 2231/05-47 z 5. januára 2006 tento podnet ako nedôvodný odložil. Po podaní opakovaného podnetu z 30. januára 2006 doručeného generálnej prokuratúre 10. februára 2006 o preskúmanie zákonnosti postupu prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry, generálny prokurátor ich opakovaný podnet tiež ako nedôvodný odmietol prípisom č. k. VII/1 Gn 2231/05-55 zo 4. apríla 2006.

Ústavný súd tú časť sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietajú porušenie označených základných práv postupmi a rozhodnutiami úradu prezídia policajného zboru z 21. júla 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-89/BPK-B-SV-2005 a úradu špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry č. k. VII/1 2231/05-26 z 29. septembra 2005, odmietol ako oneskorene podanú.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti v rámci predbežného prerokovania návrhu v zmysle § 25 zákona o ústavnom súde vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený

právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02, IV. ÚS 50/03).

Keďže namietané rozhodnutia úradu prezídia policajného zboru z 21. júla 2005 v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-89/BPK-B-SV-2005 a úradu špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry č. k. VII/1 2231/05-26 z 29. septembra 2005 boli oznámené sťažovateľom ešte v roku 2005 a ich sťažnosť bola ústavnému súdu doručená až 14. júna 2006, nemal ústavný súd inú možnosť, len ich sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre jej oneskorenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia odvíjajú dodržanie zákonnej lehoty na podanie sťažnosti od doručenia rozhodnutia generálneho prokurátora o odložení opakovaného podnetu na preskúmanie zákonnosti namietaných rozhodnutí úradu prezídia policajného zboru a úradu špeciálnej prokuratúry (na podanie sťažnosti pre porušenie zákona) sťažovateľovi Mgr. K. (20. apríl 2006).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 316/04, IV. ÚS 106/05, IV. ÚS 200/05, IV. ÚS 204/05) lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy v danom prípade nemôže byť zachovaná, pretože jej plynutie nezačína dňom doručenia oznámenia generálnej prokuratúry sťažovateľom o odložení ich podnetu na podanie sťažnosti pre porušenie zákona. Samotné podanie podnetu v prípade jeho nevyhovenia generálnym prokurátorom nie je totiž účinným právnym prostriedkom, ktorý právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje každej osobe na ochranu jej základných práv alebo slobôd. Takýto podnet nie je teda iným právnym prostriedkom, ktorý sú sťažovatelia v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde povinní vyčerpať na ochranu svojich základných práv alebo slobôd ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu mimoriadne opravné prostriedky, ktoré navrhovateľ (sťažovateľ) nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné. Preto podnet na podanie sťažnosti

pre porušenie zákona nemá na plynutie lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde žiadny vplyv.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia namietajú aj postup generálneho prokurátora pri preskúmvaní zákonnosti postupu a rozhodnutia prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry generálnej prokuratúry a pri preskúmvaní zákonnosti postupu týchto orgánov na základe opakovaného podnetu. Túto časť sťažnosti ústavný súd odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože v návrhu na začatie konania neoznačili právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, ktorými by generálna prokuratúra eventuálne mohla porušiť ich základné práva a slobody, a takéto označenie nie je uvedené ani v petite sťažnosti, pričom ústavný súd je pri rozhodovaní o sťažnostiach v zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde petitom viazaný.

Ústavný súd uvádza, že taký rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z tejto časti sťažnosti sťažovateľov, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, II. ÚS 151/06).

Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľov advokátom konštatuje, že sťažnosť v tejto časti vykazuje také nedostatky náležitostí predpísané ústavou a zákonom o ústavnom súde, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju aj v tejto časti odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2006